

Vereanalüüsid enne kirurgi vastuvõttu

Sissejuhatus. Ravijuhend soovib enne kirurgi konsultatsioonile suunamist määrata kolesterool, HDL-kolesterool, LDL-kolesterool, triglütseriidid, glükohemoglobiin, ferritiin, TSH ning hemogramm 5-osalise leukogrammiga hindamaks patsiendi üldseisundit, kaasuvate haiguste ja toitumuslike defitsiitide esinemist. Analüüside käepärasus esmasel kirurgi visiidil hõlbustab ravi näidustuste hindamist ning patsiendile sobiva operatsioonimeetodi valikut. Samuti toitumuslike defitsiitide (nt. rauavaegusaneemia) korral nende operatsioonieelset käsitlemist.

Soovituse sarnasteks preoperatiivseteks analüüsideks annavad mitmed teiste riikide juhendid, nt UK 2020a bariatrilise patsiendi perioperatiivse käsitluse juhend1.

Tulemuste interpretatsioon. Vaadeldud perioodil (2016-2021) on selle soovitus järgimine Eestis olnud tagasihoidlik. Kõik soovitatud analüüsid on aastate lõikes 6 kuu jooksul enne kirurgi konsultatsiooni tehtud 0-20% patsientidest, sealhulgas perearstias 0-6% patsientidest. Seetõttu tehakse nimetatud analüüsid enamjaolt bariatrilise kirurgia teenust osutavates haiglates peale esmast kirurgi visiiti. Andmaks patsiendile analüüside tulemuste kohta sisulist tagasisidet ja sellest tulenevaid soovitusi on enamasti vajalik täiendav kirurgi või bariatria õe konsultatsioon. Ravijuhendi soovitus järgimine vähendaks lisavastuvõttude vajadust ja ajakulu kõigi osapoolte jaoks.

Limitatsioonid. Vaadeldi analüüside teostamist tervikpaketina. On võimalik, et soovitatud analüüsid teostati osaliselt, kuid neil patsientidel loeti ravijuhendi soovitus mittetäidetuks.

Kokkuvõte. Soovituse täitmine on tagasihoidlik, vajalik on esmatasandi kolleegide teadlikkuse tõstmine ja saatekirja miinimumnõuete täitmine.

Ilmar Kaur, Põhja-Eesti Regionaalhaigla üldkirurg-ülemarst, Kaalukirurgia Keskuse ülemarst

Kasutatud kirjandus

1. O'Kane M, Parretti HM, Pinkney J, Welbourn R, Hughes CA, Mok J, Walker N, Thomas D, Devin J, Dolman KD, Pinnock G, Batterham RL, Mahawar KK, Sharma M, Blakemore AI, McMillan I, Barth JH. British Obesity and Metabolic Surgery Society Guidelines on perioperative and postoperative biochemical monitoring and micronutrient replacement for patients undergoing bariatric surgery-2020 update. *Obes Rev.* 2020 Nov;21(11):e13087. doi: 10.1111/obr.13087. Epub 2020 Aug 2. PMID: 32743907; PMCID: PMC7583474.